

Openingsrede van de voorzitter mr. B. van Vloten gehouden op de 53e najaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op vrijdag 14 oktober 1977 te Putten

Dames en heren,

Hartelijk welkom op deze Najaarsvergadering die wij in Putten houden. Wie „Putten” zegt, zegt „Schovenhorst”, en wie „Schovenhorst” zegt, zegt „Oudemans”. En dan denken wij natuurlijk meteen aan ons erelid Oudemans die gedurende zoveel jaren op de bres heeft gestaan voor het Nederlandse bos en in het bijzonder ook voor het particuliere bos. Het bestuur prijst zich gelukkig dat Schovenhorst ons vanmiddag zal ontvangen en dat mede onder leiding van mejuffrouw Oudemans, de huidige directeur van Schovenhorst, de excursie zal plaatsvinden. Deze staat in het teken van de exoten. Met Joos Oudemans heeft de vierde generatie zijn intrede gedaan in Schovenhorst, dat al sinds 1848 door haar voorouders met hart en ziel is beheerd. Het gebruik van exoten valt niet bij iedereen in goede aarde. Sommigen geven daaraan uiting in een breder kader van kritiek. Daaruit blijkt in ieder geval een grote belangstelling voor het bos en de bosbouw en dat op zichzelf is verheugend. Welnu verheugend is dat de voorstelling van zaken niet altijd correspondeert met de gangbare opvattingen in de bosbouwwereld, terwijl voor het gemak van het bereiken van bepaalde conclusies de maatschappelijke behoeften en de vervulling daarvan worden beschouwd als vrijwel te verwaarlozen factoren.

In de Najaarsvergadering van vorig jaar heb ik te kennen gegeven dat het bestuur zich zou beraden over de vraag of het op de weg van onze vereniging ligt om te reageren op stemmen — ook al zijn het slechts enkele stemmen — die de Veluwe wensen te bevrijden van bosbouwers en te bevolken met wolven en Europese buffels. De actualiteit van die vraag is intussen toegenomen. Het bestuur heeft een brief ontvangen van een aantal leden die zich de vraag hebben gesteld of het niet nuttig zou zijn dat de Nederlandse bosbouw meer van zich laat horen. De meer bedoelde leden beantwoorden die vraag met „ja” en zij menen dat het op de weg van onze vereniging ligt zijn stem te verheffen. Bij het desbetreffen-

de agendapunt zullen deze brief en dit voorstel aan de orde komen.

Op 23 juni jongstleden is ons lid de heer Ch. F. Tromp Meesters, Rentmeester te Arnhem door een auto-ongeluk om het leven gekomen. Ik verzoek u op te staan en enkele ogenblikken van stilte aan zijn nagedachtenis te wijden.

De uitvoering van de beschikking Bosbijdragen begint duidelijk gestalte te krijgen. De eerste beheersplannen zijn inmiddels goedgekeurd en het begrotingsformulier voor het aanvragen van 75% subsidie in de netto-kosten van onrendabele werkzaamheden is verschenen. Het moet van het grootste belang worden geacht dat de bosbeheerders aanvragen voor subsidietoekenning in de kosten van de onrendabele werkzaamheden indienen. Dit geldt ook voor degenen die nog geen goedgekeurd plan hebben, maar die dankzij de in de Bosbouwvoorlichting gepubliceerde uitvoeringsrichtlijnen desondanks voor de subsidie in de kosten van werkzaamheden in aanmerking kunnen komen. Uit de activiteiten die men als bosbouwbedrijfsleven ontwikkelt, kan blijken van hoeveel belang de beschikking bosbijdragen eigenlijk is.

Bij de totstandkoming van de beschikking bosbijdragen heeft het werkgelegenheidsaspect een rol gespeeld. Het Boschap bevordert dat inzicht wordt verkregen in de mate waarin de nieuwe regeling bijdraagt tot de werkgelegenheid in de bosbouw.

In Gelderland is de begeleidingscommissie Nationaal Landschapspark Veluwe geïnstalleerd. Daarin zijn organisaties als Natuurmonumenten en Gelders Landschap vertegenwoordigd omdat ze over relatief veel bos in die regio beschikken. De Vereniging Behoud Veluwe is ook uitgenodigd, in de veronderstelling dat daarmee ook de particuliere bos- en grondbezitters zouden zijn vertegenwoordigd. De voor deze bezitters representatieve landelijke organisaties ontbreken echter geheel. Dat is te betreuren. Waar het hier gaat om proefgebied en het resultaat van de werkzaamheden van de commissie ongetwijfeld gevolgen zal hebben voor hetgeen elders

In den lande wel of niet zal gebeuren, zou het veel beter zijn indien ook de landelijke organisaties van grond- en boseigenaren aan het werk van deze commissie zouden kunnen deelnemen. Het is in ieder geval verheugend dat de secretaris van het Boschap als adviserend lid aan deze werkzaamheden deelneemt.

Sedert kort is de bosbouw vertegenwoordigd in de Stichting Beheer Landbouwgronden. De statuten van deze Stichting zijn dit jaar gewijzigd. Bij die wijziging is voor de bosbouw een plaats ingeruild in het bestuur van de Stichting Beheer Landbouwgronden omdat deze Stichting zich ook bezighoudt met de aankoop van gronden ten behoeve van het Staatsbosbeheer en met de onderhoudsovereenkomsten.

Dit voorjaar heb ik in Maastricht gewag gemaakt van de Nota Landelijke Gebieden die samen met de structuurschets voor de landelijke gebieden in het voorjaar de fase van inspraak, advies en bestuurlijk overleg is ingegaan. Ik heb er toen op gewezen dat tot 15 november van dit jaar schriftelijke op- en aanmerkingen kunnen worden ingediend. Het bestuur heeft zich zoals ik toen ook heb aangekondigd beraaden over eventuele stappen en het resultaat van dat beraad treft u aan in een ontwerp-resolutie, die bij een volgend agendapunt zal worden behandeld. Ik herhaal dat ook individuele inspraak mogelijk is. Het bestuur is van mening dat het voor de bosbouw van groot belang is dat iedereen nagaat of er aanleiding bestaat van die inspraakmogelijkheid gebruik te maken. Het Boschap bereidt ook een standpunt naar aanleiding van de Nota Landelijke Gebieden voor. De desbetreffende tekst zal op 19 oktober a.s. worden vastgesteld.

De bosuitbreiding die in de Nota Landelijke Gebieden aan de orde wordt gesteld, wordt door de huidige wetgeving belemmerd. De wetgever had ongetwijfeld niet het oogmerk te belemmeren, maar dat neemt niet weg dat de huidige wetgeving zulks wel doet. Vrijstelling van de herplantplicht, uitsluiting van kapverboden en het voorkomen dat gemeenten regelen met betrekking tot deze gebieden zullen kunnen stellen, verdienen ernstige overweging.

In nauwe samenwerking met de Plantenziektenkundige Dienst is het Staatsbosbeheer de afgelopen zomer een intensieve campagne gestart ter verdere bestrijding van de iepenziekte. De warme droge zomers van 1975 en ook vooral van 1976 hebben er mede toe bijgedragen dat de iepespintkever die de ziekte verspreidt, zich sterk heeft vermeerderd. De campagne wordt ondersteund door het in juli jongstleden afgekondigde besluit "bestrijding iepenziekte" waarbij op grond van de plantenziektenwet kan wor-

den opgetreden tegen eigenaren die vrijwillige medewerking weigeren. De campagne is gericht op volledige inventarisatie van de iepen in Nederland en blijft ten aanzien van de iepenziektebestrijding gelukkig gebaseerd op de actieve medewerking van de eigenaren van de iepen. Aan particulieren kunnen de kosten van opruimen volledig worden vergoed. Het is in het belang van ons Nederlandse landschap dat alle inspanningen van landelijke zijde maar vooral ook van de eigenaren ertoe zullen leiden dat vele iepen voor de ondergang worden behoed.

Helaas zijn sinds korte tijd pleksgewijze oude beuken massaal aan het afsterven. Naast de voor bomen schadelijke activiteiten van de mens, spelen hierbij bepaald ook klimatologische factoren een rol. De druppels die de emmer hebben doen overlopen worden gevormd door de droogte en de hoge temperaturen, de stormen van 1972, 1973 en 1976 en de zware nachtvorsten van 1975 en 1976. In Engeland is een schimmelziekte in de schors geconstateerd. Daarvan is in Nederland nog niets gebleken. Door sommigen zal de kans worden aangegrepen om nu eindelijk de oude bomen te kunnen opruimen zonder hinder van tegenspel uit de bevolking of van actiegroepen. Juist daar maar ook in het algemeen zal ervoor moeten worden gepleit om op grote schaal weer jonge beukebomen te planten, uiteraard mits de groeiplaats ervoor geschikt is.

Sinds enige tijd is de toepassing van 2,4,5,T-ester in ons land in discussie. Het gaat daarbij om een tijdens de vervaardiging optredende bijmenging met het gevaarlijke dioxine in het handelsprodukt. Bij de toelating van 2,4,5,T-ester in Nederland, zijn omtrent de mate van bijmenging zodanige waarborgen gesteld, dat er - voor zover bekend - hier te lande geen ongelukken zijn voorgekomen. Bij de bestrijding van enkele hinderlijke houtige gewassen in de bosbouw vooral de Amerikaanse vogelkers, lijkt het middel nog niet te kunnen worden gemist.

Door het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne wordt echter sterk aangedrongen op buiten toepassing brengen van dit produkt. Naar het zich laat aanzien zal binnenkort worden besloten tot een beperkt gebruik met het doel de aanwezige voorraden zo verantwoord mogelijk weg te werken, waarbij vooral moet worden gedacht aan de stam- en stobbebehandeling van de vogelkers.

De vraagstukken rond dit produkt hebben intussen wel geleid tot ijverig speurwerk naar methoden en middelen om de beteugeling van de prunus te kunnen voortzetten. In het Nederlands Bosbouw Tijdschrift is onlangs een artikel gepubliceerd met de gegevens inzake het middel glyfosaat, dat inmiddels voor de behandeling van Amerikaanse vo-

gelkers is toegelaten. Voorop zal echter moeten staan dat de beteugeling en de bestrijding plaatsheeft volgens een integraal plan ten einde het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in onze bossen tot het noodzakelijke te beperken.

Naast de ontwikkelingen inzake het Nederlandse bosbeleid, dat naar het zich laat aanzien in het thans lopende en het komende jaar zijn nadere formulering zal vinden, is het ook van belang de situatie in de omringende landen in het oog te houden. Binnen het kader van de EEG wordt ernstig gepoogd te komen tot een aanzet van een Europees bosbouwbeleid. Een werkgroep van de negen directeurs van Staatsbosbeheren die tweemaal per jaar vergadert, tracht een gemeenschappelijke noemer te vinden.

Het is van een rijklijnen inzake bosbouwmaatregelen is sinds 1974 in Brussel in behandeling. Er bestaan bezwaren van politieke aard. Verscheidene Europese groeperingen die er belang bij hebben, hebben zich tot de Raad van de Europese Gemeenschappen gewend met het verzoek te bevorderen dat omtrent de ontwerp-richtlijn in de Raad van Ministers een beslissing wordt genomen. Tot deze Europese groeperingen behoren het Centraal Comité van Verenigingen van Beseigenaren, de Commissie voor de EEG van het Europese Verbond van de Houtindustrieën, en het Europees Verbond van de Cellulose Houtslijppapier- en kartonindustrie.

In de Brusselse voorbereidingswerkgroep vindt het beraad nog voortgang. Het is niet te voorspellen wanneer het politieke klimaat in Brussel gunstiger zal worden voor de afkondiging van deze richtlijn die vooral voorziet in steun aan bebossingsprojecten.

Op 6 oktober j.l. heeft professor Oldeman in de aula van de Landbouwhogeschool na zijn benoeming tot hoogleraar in de bosteelt, een rede uitgesproken onder de titel: "De boom der vrijheid".

Het is verheugend dat de drie vakgroepen Bosbouwtechniek, Bosteelt en Boshuishoudkunde op 1 november aanstaande weer bemand zullen zijn na de aanstelling van onze vice-voorzitter tot hoogleeraar in de Boshuishoudkunde. Het is geruststellend voor onze vereniging dat in het verleden vaak is gebleken dat een professoraat geen enkele belemmering vormt om een bestuursfunctie te vervullen. Ik denk dat het van grote betekenis is dat tussen universiteit, overheid en bedrijfsleven ook in de top uitwisselingen tot stand komen. Dat zal ook de uitwisseling van gedachten bevorderen en ook de bereidheid tot begrip voor de anderen doen toenemen. Een hartelijke gelukwens is zeker op zijn plaats.

Het aantal studenten aan de Landbouwhoge-

school dat de kandidaatsstudie Bosbouw thans begint, ligt na de uitschieter van vorig jaar van 43 studenten weer op het niveau van 25 studenten. Vergelijken met de plaatsingsmogelijkheden is dit aantal toch nog verontrustend hoog.

Op 17 en 18 mei herdacht de Stichting Praktijkonderwijs en Leerlingwezen voor Bosbouw- en Cultuurtechniek het feit dat 25 jaar geleden de eerste cursus in de Rationalisatie van de bosarbeid door de Heidemaatschappij was gegeven, na eerdere initiatieven door de afdeling Bosexploitatie van de Landbouwhogeschool.

Ter viering van dit jubileum werden in samenwerking met de commissie Bosbouwveiligheid van het Boschap twee voorlichtingsdagen georganiseerd waarbij rond het centrale thema Veiligheid een beeld werd gegeven van de veelzijdige activiteiten van de Praktijkschool.

Dames en heren, ik nader het eind van mijn toespraak. In de staart van dit verhaal zou ik nog eens de nadruk willen leggen op de wenselijkheid of wellicht de noodzakelijkheid om naar buiten te treden, onze opvattingen over bos en bosbouw uit te dragen. Meer dan vroeger treedt aan het daglicht, dat een bos en het beheren van een bos integrerende onderdelen vormen van de samenleving. Dat blijkt ook al uit het feit dat de belangstelling van de omgeving en de bemoeienis van die omgeving groeien. Die ontwikkeling wordt door allerlei factoren beïnvloed. Daarbij mag de opvatting van de bosbouw wereld niet ontbreken. Bij de vertolking van die opvatting kan en behoort onze vereniging een belangrijke rol te spelen.

Met nog eens een hartelijk welkom aan u allen, verklaar ik deze vergadering voor geopend.